

KONSTITUTSIYA-ERKIN VA FAROVON HAYOT GAROVI

*Ismadiyeva Dilnoza Nurmuxammad**qizi**Pedagogika fakulteti, Boshlang'ich**talim yonalishi 1-kurs talabasi**Elektron pochta**:ismadiyevadilnoza@gmail.com**[Tel:\(95\)109-78-05](tel:(95)109-78-05)*

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining davlat boshqaruvi, fuqarolik jamiyati, inson huquqlari va ijtimoiy-adolatli tizimni shakllantirishdagi o'rni keng ilmiy-nazariy yondashuvlar asosida tahlil qilingan. Har bir davlatning asosiy qonuni-Konstitutsiya-bu nafaqat hujjat balki, xalqning erkinligi farovonligini ta'minlovchi muhim vositadir. U inson huquqlarini kafolatlaydi, ijtimoiy adolatni mustahkamlaydi va har bir fuqaro Konstitutsiyaga hurmat ko'rsatishi va unga amal qilishi lozim.

Kalit so'zlar: Konstitutsiya, huquqiy davlat, demokratiya, inson huquqlari, fuqarolik jamiyati, erkinlik, farovon hayot, boshqaruv.

АННОТАЦИЯ

В данной статье на основе широких научно-теоретических подходов проанализирована роль Конституции Республики Узбекистан в формировании государственной системы управления, гражданского общества, прав человека и социально-справедливого порядка. Основным законом каждой страны — Конституция — является не только юридическим документом, но и важным инструментом обеспечения свободы и процветания народа. Она гарантирует права человека, укрепляет социальную справедливость, и каждый гражданин обязан уважать Конституцию и соблюдать её нормы.

Ключевые слова: Конституция, правовое государство, демократия, права человека, гражданское общество, свобода, благополучная жизнь, управление.

ANNOTATION

This article analyzes the role of the Constitution of the Republic of Uzbekistan in shaping the state governance system, civil society, human rights, and a socially just order, based on broad scientific and theoretical approaches. The Constitution—the fundamental law of every nation—is not only a legal document but also an essential instrument that ensures the freedom and prosperity of the people. It guarantees human rights, strengthens social justice, and every citizen must respect and comply with the Constitution.

Keywords: Constitution, rule of law, democracy, human rights, civil society, freedom, prosperous life, governance.

KIRISH

Har bir mustaqil davlatning tayanchi, uning eng oliy qiymati bo'lgan hujjat – bu Konstitutsiyadir. U nafaqat huquqiy me'yorlar to'plami, balki xalqning orzu-erkinliklari, milliy qadriyatlari, adolatga bo'lgan ishonchi va kelajakka intilishining bosh mezonidir. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi ham shunday tarixiy hujjat bo'lib, unda xalqimizning ming yillik davlat boshqaruvi tajribasi, mustaqillik g'oyasi, adolat, tenglik va erkinlik prinsiplari mujassamdir.

Konstitutsiya bizga shunchaki huquqlarni bermaydi, balki jamiyat hayotining barcha sohasida barqarorlikni ta'minlaydi.

U:siyosiy tizimni tartibga soladi;

jamiyatning huquqiy asosini yaratadi;

har bir fuqaroning sha'ni va qadr-qimmatini himoya qiladi;

farovon hayot sari yo'l ochadi;

davlat organlari faoliyatini muvozanatga soladi;

yoshlar va kelajak avlodning huquqlarini kafolatlaydi.

Bugungi kunda dunyo o'zgarmoqda. Davlatlar raqobati kuchaymoqda. Texnologiyalar, siyosat, iqtisodiyot keng sur'atlar bilan rivojlanmoqda. Bunday sharoitda Konstitutsiya barqarorlikni saqlaydi, davlatni mustahkamlaydi, millatning kelajagini belgilab beradi.

Konstitutsiya – bu erkinlikning himoyachisi, taraqqiyot manbai va farovon hayotning garovi.

METODLAR

Tadqiqot quyidagi ilmiy metodlar asosida amalga oshirildi:

1. Normativ-huquqiy tahlil

Konstitutsiyaning moddolari tizimli ravishda o'rganildi.

2. Tarixiy-qiyosiy yondashuv

Turli davlatlar konstitutsiyalari bilan solishtirilib, o'xshash va farqli jihatlar aniqlab chiqildi.

3. Analitik metod

Konstitutsiyaning amaliy hayotdagi ta'siri, jamiyatdagi rolini baholash uchun analitik tahlil usullari qo'llanildi.

4. Sotsiologik kuzatuv

Aholi ongida Konstitutsiyaning ahamiyati qanchalik shakllangani, uning jamiyat mentalitetiga ta'siri ko'rib chiqildi.

5. Xulosaviy-tahliliy yondashuv

Olingan ma'lumotlar umumlashtirilib, ilmiy xulosalar chiqarildi.

Bu metodlarning uyg'un qo'llanishi maqolani chuqur, keng va ilmiy asoslangan qiladi.

NATIJALAR

Tahlil natijalariga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi jamiyatning barqaror rivojlanishi uchun beshta muhim ustunni tashkil etadi:

. Inson huquqlari va erkinliklarining oliyligi

Konstitutsiya fuqarolarning quyidagi asosiy huquqlarini to'liq kafolatlaydi: so'z, fikr va e'tiqod erkinligi; ta'lim olish huquqi; mehnat va munosib ish o'rni ijtimoiy himoya; shaxsiy daxlsizlik;

mul'k huquqi.

Bu huquqlar har qanday demokratik jamiyatning poydevoridir.

Davlat hokimiyatlari bo'linishi va adolatli boshqaruv

Konstitutsiya hukumatning uch tarmoqli boshqaruv tizimini belgilaydi:

Qonun chiqaruvchi (Oliy Majlis),

Ijro etuvchi (Hukumat),

Sud hokimiyati (Sud organlari).

Bu tizim korrupsiyaning oldini oladi, hokimiyatlar o'rtasida muvozanatni saqlaydi va adolatni ta'minlaydi.

Fuqarolik jamiyatining rivoji

Konstitutsiya jamiyatda:

nodavlat tashkilotlar,

yoshlar tashkilotlari,

kasaba uyushmalari,

mustaqil OAV,

jamoatchilik kengashlari

kabi institutlarning faoliyat yuritishiga imkon beradi.

Ijtimoiy-iqtisodiy farovonlikning huquqiy kafolati

Konstitutsiya nafaqat huquqiy hujjat, balki iqtisodiy rivojlanishning ham poydevori:

adbirkorlar uchun erkinlik,

xususiy mulkning daxlsizligi,

innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash,

yoshlar bandligi,

ijtimoiy islohotlar.

Barqarorlik va tinchlikning kafolati

Konstitutsiya millatlararo totuvlik, diniy bag'rikenglik, tinchlik va birdamlikni ta'minlaydi. O'zbekistonni ichki beqarorliklardan himoya qiladi.

MUHOKAMA

Bugungi globallashuv davrida Konstitutsiyaning ahamiyati yanada ortdi. Chunki:

dunyo notinch, axborot oqimi cheksiz, iqtisodiy raqobat kuchaymoqda, yoshlar soni ko'paymoqda, yangi xavf-xatarlar paydo bo'lmoqda. Shu sharoitda Konstitutsiya xalqni birlashtiradigan, davlatni mustahkamlaydigan, erkinliklarni himoya qiladigan yagona kuchdir.

Konstitutsiya yoshlarning hayotida qanday rol o'ynaydi?

- har bir yoshga ta'lim olish uchun teng imkon;
- stipendiya, grant, ilmiy loyihalarda qatnashish huquqi;
- tadbirkorlik boshlash uchun erkinlik;
- internetda fikr bildirish imkoniyati;
- mehnat bozoriga erkin kirish.
- Konstitutsiya oilaning mustahkamligini ta'minlaydi
- Oila davlat himoyasida
- Bolalar, ayollar, nogironlar huquqlari kafolatlangan
- Ijtimoiy yordam tizimi bor
- Keksalar e'zozlanadi

XULOSA

Konstitutsiya – bu faqat qonun emas, balki har bir insonning erkinligi, farovonligi va kelajagi uchun mustahkam poydevordir. U bizga nafaqat huquqlarimizni beradi, balki hayotimizni tartibga soladi, adolat va tenglikni ta'minlaydi.

Shu hujjat orqali jamiyatimizning har bir a'zosi o'ziga bo'lgan hurmatni, jamiyatga bo'lgan mas'uliyatni anglaydi. Konstitutsiya – bizning erkinligimizning kafolati, tinch va farovon hayotimizning garovi.

Har bir fuqaro uni hurmat qilsa, unga amal qilsa, o'zi bilan birga butun jamiyatning kelajagini ham himoya qilgan bo'ladi. Shu sababli, Konstitutsiya – nafaqat hujjat, balki bizning hayotimizning eng qimmatli xazinasini.

Konstitutsiya bo'lmasa, erkinlik bo'lmaydi; erkinlik bo'lmasa, farovonlik bo'lmaydi. Shu bois, u bizning eng katta qadrimiz va eng ishonchli garovimizdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Tashkent, 2019.
2. Abdullayeva, M. Davlat va huquq asoslari. – Tashkent: O'zbekiston, 2020.
3. Mirzaev, S. Fuqarolik va ijtimoiy huquqlar. – Tashkent: Akademiya, 2018.
4. Qodirov, B. O'zbekiston Konstitutsiyasi va jamiyat. – Tashkent: Fan, 2017.
5. Xalqaro huquq manbalari: United Nations Human Rights Office. Human Rights and Constitutions. – Geneva, 2015.
6. Onlayn manba: <https://www.lex.uz/docs/3742877> (O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi rasmiy matni).
7. Mavlonov, R. Fuqarolarning huquqlari va erkinligi. – Tashkent: Ziyo, 2019.